

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор ННІ «Каразінський
інститут міжнародних відносин
та туристичного бізнесу»
Микола ПИСАРЕВСЬКИЙ

“___” серпня 2025 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Організація музейної діяльності

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
галузь знань	24 «Сфера обслуговування»
спеціальність	242 «Туризм і рекреація»
освітні програми	«Туризм»
вид дисципліни	за вибором

ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

2025 / 2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою ННІ
«Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

“28” серпня 2025 року, протокол № 1

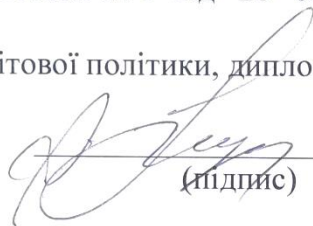
РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

канд. іст. наук, доцент кафедри світової політики, дипломатії та
туристичного бізнесу Харківського національного університету імені
В.Н. Каразіна
Іван ПОСОХОВ

Програму схвалено на засіданні кафедри світової політики, дипломатії та
туристичного бізнесу

Протокол № 1 від “26” серпня 2025 року

Завідувач кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

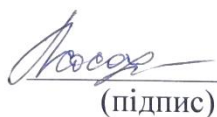

Анатолій ПАРФІНЕНКО

(підпис)

Програму погоджено з гарантом освітньої-професійної програми «ТУРИЗМ»

Гарант освітньої-професійної програми «ТУРИЗМ»

доц. Іван ПОСОХОВ

(підпис)

Програму погоджено науково-методичною комісією
ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол № 1 від “27” серпня 2025 року

Голова науково-методичної комісії ННІ «Каразінський інститут міжнародних
відносин та туристичного бізнесу»

Ганна ПАНАСЕНКО

(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Організація музейної діяльності» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Туризм» підготовки бакалавра за спеціальністю 242 «Туризм і рекреація».

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є:
здобуття студентами знань з історії та теорії музейної справи, засвоєння прийомів і методів роботи з пам'ятниками історії і культури, природними об'єктами в процесі їх виявлення, збирання, обліку, зберігання та використання, набуття навичок пошукової та експедиційної роботи.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:
розглянути музеєзнавство як наукову дисципліну; вивчити теорію музейного предмету; дослідити зародження і розвиток музеїв; вивчити історію розвитку музейної справи в Україні; розглянути фонди історичного музею; розглянути комплектування фондів музею; вивчити облік музейних фондів; дізнатися про зберігання фондів музеїв; розглянути наукове проектування музейної експозиції; вивчити архітектурно-художнє вирішення музейної експозиції; дослідити музейну експозицію у навчально-виховній роботі; дізнатися про сучасні музейні технології.

Дисципліна в цілому виконує освітню, світоглядну, інформаційну, розвиваючу, навчальну функції. При цьому в центрі уваги залишається людина з її потребами, ціннісними орієнтаціями та світоглядними уявленнями.

1.3. Кількість кредитів:

Денна форма навчання – 4 кредити

1.4. Загальна кількість годин:

Денна форма навчання – 120 годин

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	4-й
Семестр	
8-й	8-й
Лекції	
24 год.	10 год.
Практичні, семінарські заняття	
24 год.	
Лабораторні заняття	
год.	
Самостійна робота	
72 год.	110 год.
в т.ч. індивідуальні завдання	
- год.	- год.

* у разі формування малочисельних груп обсяг аудиторного навчального навантаження, відведеного на вивчення навчальної дисципліни, зменшується відповідно до Положення про планування й звітування науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна

Формування наступних загальних компетентностей:

- ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
- ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя
- ЗК 3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо
- ЗК 4. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу
- ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
- ЗК 7. Здатність працювати в міжнародному контексті
- ЗК 8. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій
- ЗК 9. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми
- ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії
- ЗК 13. Здатність планувати та управляти часом
- ЗК 14. Здатність працювати в команді та автономно

Формування наступних фахових компетентностей:

- ФК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності
- ФК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ФК 5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів
- ФК 6. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного)
- ФК 7. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту
- ФК 8. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем
- ФК 10. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал
- ФК 12. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу

1.7. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН 1	Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.
-------	--

<i>ПРН 10</i>	Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).
<i>ПРН 11</i>	Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності.
<i>ПРН 14</i>	Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

1.8. Пререквізити: вказати перелік дисциплін, що передують вивченню даної дисципліни

«Основи туризмознавства», «Організація екскурсійної діяльності», «Маркетинг в туризмі».

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Об'єкт, предмет і методи музеєзнавчої науки.

- 1.1. Історія становлення музеєзнавства як науки.
- 1.2. Об'єкт, предмет і метод музеєзнавчої науки.
- 1.3. Базові поняття музеєзнавства.
- 1.4. Структура музеєзнавчої науки.
- 1.5. Роль і соціальні функції музею історичного профілю.
- 1.6. Проблематика сучасного музеєзнавства.
- 1.7. Музеєзнавство в системі наук.
- 1.8. Напрямки науково-дослідницької діяльності музею.
- 1.9. Історія музейної справи в Україні та світі.

Тема 2. Сучасний Організація музейної діяльності.

- 2.1. Особливості менеджменту в музейній діяльності.
- 2.2. Нові умови розвитку музеїв наприкінці XX – на початку XXI ст.
- 2.3. Методи управління в музеї.
- 2.4. Управлінські функції: організація, мотивація, контроль, комунікація.
- 2.5. Підготовка музейного менеджера.
- 2.6. Критерії ефективності діяльності музею.
- 2.7. Маркетинг в музейній діяльності: поняття, зміст та особливості. Функції маркетингу.
- 2.8. Основні пропозиції музею. Музейний відвідувач як адресат пропозиції.
- 2.9. Маркетинг і реклама. Завдання музейного маркетингу. Практика «попередніх продажів». «Маркетинг подій» музею. Маркетингові дослідження.

Тема 3. Комерційна та фандрайзингова діяльність музеїв.

- 3.1. Загальна характеристика форм комерційної діяльності музею.
- 3.2. Досвід провідних музеїв світу.
- 3.3. «Ендаумент». Нетрадиційні способи добування грошей.
- 3.4. Музей як некомерційна організація: нормативно-правові засади діяльності.
- 3.5. Оцінка ефективності комерційної діяльності музею.
- 3.6. Музейний магазин: основні елементи і досвід організації. Розташування та дизайн. Штат співробітників. Асортимент товару. Ціноутворення. Реклама музейного магазину.
- 3.7. Сувенірна продукція музею. Музей як ініціатор виробництва сувенірної продукції. Комерційне та іміджеве призначення сувенірів: досвід вітчизняних музеїв.
- 3.8. Музейне кафе: досвід організації. Інтернет-кафе в музеї. Web-ресурси. Маркетингові дослідження.

Тема 4. Пріоритетні напрямки розвитку національної музейної мережі.

- 4.1. Музеї в системі комунікації;
- 4.2. Музеї в соціально-економічному розвитку регіонів;
- 4.3. Нові технології музейної діяльності;
- 4.4. Організація музейної діяльності;
- 4.5. Матеріально-технічна база музеїв;
- 4.6. Професіоналізація музейної діяльності;
- 4.7. Удосконалення нормативно-правової бази.
- 4.8. Програми активного залучення публіки в музей.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усь го	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с. р.		л	п	лаб	інд	с. р.
Тема 1. Об'єкт, предмет і методи музеєзнавчої науки.	36	6	6			18	27	2				25
Тема 2. Сучасний Організація музейної діяльності.	36	6	6			18	27	2				25
Тема 3. Комерційна та фандрайзингова діяльність музеїв.	36	6	6			18	28	3				25
Тема 4. Пріоритетні напрямки розвитку національної музейної мережі.	36	6	6			18	38	3				35
	120	24	24			72	120	10				110

4. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1-3	Об'єкт, предмет і методи музеєзнавчої науки	6

4-6	Сучасний Організація музейної діяльності.	6
7-9	Комерційна та фандрайзингова діяльність музеїв.	6
10-12	Пріоритетні напрямки розвитку національної музейної мережі.	6
	Разом	24

5. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до усного опитування на тему: «Об'єкт, предмет і методи музеєзнавчої науки» з наступних питань: Історія становлення музеєзнавства як науки. Об'єкт, предмет і метод музеєзнавчої науки. Базові поняття музеєзнавства. Структура музеєзнавчої науки.	18	25
2	Підготовка до усного опитування на тему: «Маркетинг у музейній діяльності» з наступних питань: Маркетинг і реклама. Завдання музейного маркетингу. Практика «попередніх продажів». «Маркетинг подій» музею.	18	25
3	Підготовка до усного опитування на тему: «Комерційна та фандрайзингова діяльність музеїв» з наступних питань: Сувенірна продукція музею. Музей як ініціатор виробництва сувенірної продукції. Комерційне та іміджеве призначення сувенірів: досвід вітчизняних музеїв. Музейне кафе: досвід організації. Інтернет-кафе в музеї. Маркетингові дослідження.	18	25
4	Підготовка до усного опитування на тему: «Роль інформаційних технологій в маркетингу сучасних музеїв» з наступних питань: Просування музею через представництво в мережі Інтернет. Музей в інформаційному просторі: вітчизняний та зарубіжний досвід. Переваги музею з Інтернет-представництвом. Типова структура вітчизняного музейного сайту. Інтернет-ресурси музею і туристичний імідж регіону.	18	35
	Разом	72	110

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання не передбачено навчальним планом.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання, як впорядковані способи взаємопов'язаної, цілеспрямованої діяльності викладача та студентів, спрямовані на ефективне розв'язання навчально-виховних завдань, реалізуються через систему прийомів та засобів навчальної діяльності. Прийоми навчання (конкретні дії викладача та студентів), спрямовані на реалізацію вимог методів. Засоби навчання – різноманітне навчальне обладнання, яке використовується у системі пізнавальної діяльності, зокрема, технічні засоби.

7.1. Словесні методи навчання:

- лекція;
- бесіда;
- розповідь;
- пояснення;

7.2. Наочні методи навчання:

- ілюстрація;
- демонстрація;

7.3. Практичні методи навчання:

- метод робіт з письмовими джерелами;
- метод робіт з аудіо/ відеоматеріалами;
- практичні заняття;

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Система оцінювання знань, вмінь та навичок студентів передбачає виставлення оцінок за усіма формами проведення занять.

Перевірка та оцінювання знань студентів може проводитися у наступних формах.

2. Проведення проміжного тестового контролю.
3. Проведення підсумкового контролю.

Оцінка зі змістовного модулю складається з поточної оцінки, яку студент отримує під час практичних (семінарських) занять, оцінки за проміжний тестовий контроль та оцінки за індивідуальну роботу.

Загальна оцінка з дисципліни визначається як сукупність балів, що студент отримує за змістовні модулі та модульний контроль.

Порядок поточного оцінювання знань студентів. Поточне оцінювання здійснюється під час проведення практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовки студентів до встановлених завдань. Зокрема, поточному контролю підлягають:

1. активність та результативність роботи студента протягом семестру у вивченні програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;
2. виконання індивідуального завдання;
3. виконання проміжного тестового завдання зі змістовного модулю.

Контроль систематичності виконання самостійної роботи та активності на практичних (семінарських) заняттях.

Оцінювання здійснюється за наступними критеріями.

1. ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
2. ознайомлення з основною та додатковою літературою;
3. логіка, стиль виклад матеріалу в письмових роботах та усному виступі, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.
4. якість, самостійність та своєчасність виконання необхідних завдань.

Проміжний тестовий контроль зі змістовних тем. Проміжний тестовий контроль знань студентів здійснюється шляхом проведення тестування з основних навчальних елементів змістовних тем.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять. Сума балів, які студент денної форми навчання може набрати за першим та другим розділом, дорівнює 60.

Підсумковий контроль засвоєння матеріалу здійснюється по їх завершенню на підсумкових заняттях та на екзамені.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою.

Семестровий підсумковий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного цією робочою програмою дисципліни.

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума контрольних оцінок та балів, отриманих за результатами поточного та підсумкового семестрового контролю. Загальна сума балів поточного та підсумкового семестрового контролю складає 100.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин

Вміст екзаменаційного білета й оцінювання відповідей на екзамені:

Теоретичне питання – 2х20 балів

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії обставин непереборної сили, здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти екзамен в тестовій формі (білет містить 40 тестових завдань, здобувач одержує 1 бал за кожен вірну відповідь) дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Організація музейної діяльності».

Режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=1512>

9. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання					Поточн. контр.	Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1								
T1	T2	T3	T4	20	60	40	100	
10	10	10	10					

T1, T2 ... T8 – теми розділів.

Мінімальна кількість балів для допуску до підсумкового контролю складає 10 балів.

Критерії оцінювання для семінарських занять

8–10 балів – нараховуються в разі якщо відповідь є правильною, обґрунтованою, логічною, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки; відповідь супроводжується презентацією; студент активно працює протягом усього семінарського заняття, показує глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.

5–7 балів – нараховуються в разі якщо відповідь відтворює значну частину навчального матеріалу; презентація відсутня; студент виявляє знання і розуміння основних

положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки; протягом семінарського заняття студент працює недостатньо активно, питання висвітлює повно, виявляє уміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання; у відповідях допущені неточності та певні помилки, при викладенні матеріалу має місце недостатня аргументованість.

1–4 бали – нараховуються в разі якщо відповідь відтворює основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; презентація відсутня; студент у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки; водночас, студент не проявляє активності на практичних заняттях, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу.

Критерії оцінювання теоретичних питань екзаменаційної роботи:

15–20 балів – нараховуються в разі якщо відповідь є правильною, обґрунтованою, логічною, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки; студент показує глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.

10–15 балів – нараховуються в разі якщо відповідь відтворює значну частину навчального матеріалу; студент виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки; питання висвітлює повно, виявляє уміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання; у відповідях допущені неточності та певні помилки, при викладенні матеріалу має місце недостатня аргументованість.

0–10 балів – нараховуються в разі якщо відповідь відтворює основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; студент у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки; водночас, студент дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні матеріалу екзаменаційного білету.

Критерії оцінювання поточного контролю:

Здобувачам вищої освіти надається можливість скласти поточний контроль в тестовій формі (він містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 1 бал за кожну вірну відповідь) дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Організація музейної діяльності». Режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=6317>

Робочою програмою передбачено додаткове зарахування різних видів активностей здобувачів.

1. Проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності офіційного звернення студента до викладача, що містить підтверджуючі документи про їх успішне закінчення);

2.Активна участь – виступи в конференціях, презентації досліджень тощо (за наявності офіційного звернення студента до викладача, що містить підтверджуючі документи сертифікати, копії публікацій тощо).

Кожне звернення розглядається окремо. Рішення приймається згідно з нормативно-правовими документами, що діють в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна. Не залежно від кількості додаткових активностей здобувача вищої освіти, максимальна кількість поточної успішності не може перевищувати 60 балів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для дворівневої шкали
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
0-49	не задовільно

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Бойко-Гагарін А. Музей, що заробляє. Manual для маркетологів. Київ : Логос, 2020. 200 с.
2. Вайдахер Ф. Загальна музеологія / Переклад з німецької Х. Назаркевич, О. Лянг, В. Лозинського. – Львів: Літопис, 2005.
3. Гайдай О. М. Музеєзнавство : навч. посіб. / О. М. Гайдай. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. – 212 с.
4. Гудченко З.С. Музеї народної архітектури України.-К.,2011.
5. Лавренко В.С. Практичне музеєзнавство. – Дніпро: Ліра, 2023. – 116 с.
6. Макгрегор Н. Історія світу в 100 предметах. Київ : Наш формат, 2021. 615 с.
7. Мезенцева Г.Г. Музеєзнавство (на матеріалах музеїв України). -К.,2010.
8. Основи музеєзнавства, маркетингу та рекламно-інформаційної діяльності музеїв. Посібник / Під ред.: В. Великого, Н. Гасюк. Авт. кол.: П. Горішевський, М. Дейнега, М. Ковалів, В. Мельник, Н. Рега, С. Оришко, О. Соколова. – Івано-Франківськ: Плай, 2005.
9. Сотникова С.І. Музеологія. – Х., 2004.
10. Скрипник Г.А. Етнографічні музеї України. – К., 2009.
11. Торяник В. М., Хрідочкін А. В., Джинджоян В. В. Екскурсологія : підручник / за заг. ред. В. О. Негодченка. Дніпро : ДГУ, 2022. 370 с.
12. Етнографічне музеєзнавство. Програма курсу для студентів, що навчаються за спеціальністю “Народознавство” /Укл. Н.І.Ганнусенко, Ю.А.Омельченко. - К.,2012.
13. Achiam M. Experimental Museology: Institutions, Representations, Users. — London, 2021.
14. Dolák J. Museology and Its Theory. — Brno, 2022.
15. Lorente J. P. Reflections on Critical Museology: Inside and Outside Museums. — London, 2022.
16. Mairesse F. Dictionary of Museology. — London, 2023.
17. McCarthy C. Museum Practice. — Hoboken, NJ, 2021.

Допоміжна література

1. Бліндюк М. Як впливає зміна айдентики театрів і музеїв на їхню популярність і відвідуваність. Режим доступу : <https://telegraf.design/yak-vplyvaye-zmina-ajdentyky-teatriv-i-muzeviv-na-yihnyu-populyarnist-i-vidviduvanist>.
2. Виноградова О. Коли українські музеї справлятимуть «вау-ефект». Режим доступу : <https://tsn.ua/blogi/themes/zhittya/chek-list-ukrayinskim-muzeyam-zvichayniy-rayder-nevibaglivogo-turista-1307427.html>.
3. Козубов Д. Як співробітники Харківського історичного музею перезавантажують свою установу. <https://www.culturepartnership.eu/ua/article/bachity-bilshe>.
4. Лавренко В. С. Проєкт «Музей онлайн» та спричинені ним трансформації музейного життя: з досвіду Дніпропетровського національного історичного музею імені Д. І. Яворницького 2020– 2021 рр. // Культурологічний альманах. 2022. № 2. С. 26–28.
5. Музейний простір України [Електронний ресурс] На сервері “Музейний портал України”[on-line]. Режим доступу: <http://www.ukrmuseum.org.ua>
6. Основи музеєзнавства, маркетингу та рекламно-інформаційної діяльності музеїв. Посібник / Під ред.: В. Великочого, Н. Гасюк. Авт. кол.: П. Горішевський, М. Дейнега, М. Ковалів, В. Мельник, Н. Рега, С. Оришко, О. Соколова. – Івано-Франківськ: Плай, 2005.
7. Плецан Х. В. Теоретико-методологічні засади диджиталізації культурного простору в процесі розвитку креативних індустрій в Україні // Культура і мистецтво у сучасному світі. 2021. № 22 (2021). С.85–102.
8. Adventure tourism market study 2024 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://files.adventuretravel.biz/docs/research/adventure-tourism-market-study-2024-web.pdf>
9. Environmental Management for Sustainable Development / Chris Barrow, 2006.: Routledge publications. – 289 p.
10. Review on Laws and Regulation/ Ministry of tourism and creative economy: Pangendare. – 2011. – 26 p.
11. Romancing the Wild: Cultural Dimensions of Ecotourism / Robert Fletcher, 2014.: New Ecologies for the Twenty-First Century. – 264 p.
12. Travel & Tourism Economic impact 2024 Ukraine [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.wttc.org/media/files/reports/economic%20impact%20research/countries%202015/ukraine2024.pdf>
13. International Report on Snow & Mountain Tourism Overview of the key industry figures for ski resorts [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.isiaski.org/download/20140517_ISIA_Vuokatti_1b_presentation_vanat.pdf
14. UNWTO Tourism Highlights, 2024 Edition [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mkt.unwto.org/publication/unwto-tourism-highlights-2024-edition>

11. ПОСИЛАННЯ НА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ, ВІДЕОЛЕКЦІЇ, ІНШЕ МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. ОНЛАЙН-КУРС З МУЗЕОЛОГІЇ – ВІДЕО ЛЕКЦІЇ ЄВГЕНА ГЛІБОВИЦЬКОГО З МУЗЕОЛОГІЇ. URL: https://pmu.in.ua/museum_pedagogics/онлайн-курс-з-музеології
2. ПОДКАСТ «ЖИВА ІСТОРІЯ» – ПОДКАСТ «НАШІ 30» НА ПЛАТФОРМІ NB, ПРО МУЗЕЇ ТА КУЛЬТУРНУ СПАДЩИНУ. URL: <https://podcasts.nv.ua/themes/puteshestviya.html>
3. ПОДКАСТ «ТРЕВЕЛЕНЬКИ» – УКРАЇНСЬКИЙ ПОДКАСТ ПРО ПОДОРОЖІ ТА МУЗЕЙНІ ПРАКТИКИ. URL: <https://podcasts.apple.com/ua/podcast/тревеленьки/id1786940712>
4. ОНЛАЙН-МАЙСТЕР-КЛАС «ІСТОРІЯ НАЖИВО: СУЧАСНА ОСВІТА В МУЗЕЯХ» – ДЛЯ МУЗЕЙНИХ ПЕДАГОГІВ, ОБГОВОРЕННЯ ВИКЛИКІВ МУЗЕЙНОЇ ОСВІТИ. URL: https://pmu.in.ua/museum_pedagogics/osvita-v-muzeiakh/

5. МАЙСТЕР-КЛАС З ІСТОРІЇ ПИСЕМНОСТІ – ЗАНЯТТЯ У НАЦІОНАЛЬНОМУ МУЗЕЇ ЛІТЕРАТУРИ УКРАЇНИ. URL: https://www.instagram.com/reel/C3dRE_SMLer/
6. НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК «МУЗЕЄЗНАВСТВО» – ЛЕКЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ. URL: <https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/525/1/Гайдай%20О.%20Музеєзнавство.pdf>
7. МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ «МУЗЕЙНА ЕКСПОЗИЦІЯ—АКТУАЛЬНІ ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ» – НАУКОВІ ПРАЦІ РІВНЕНСЬКОГО ОБЛАСНОГО КРАЄЗНАВЧОГО МУЗЕЮ. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/CHERNIK_NATALIYA/DO_PYTANNIA_PRO_EMOTSIINO-OBRAZNU_POBUDOVU_EKSPozytsii_KONTSEPTUALNI_ZASADY_TA_PRAKTYKA_VTILENNI_A.pdf
8. МУЗЕЄЗНАВСТВО — ОНЛАЙН-КУРС ДЛЯ МЕНЕДЖЕРІВ ВІД NETPEAK GROUP – БЕЗКОШТОВНИЙ КУРС ВІД АРТЕМА БОРОДАТЮКА ДЛЯ МУЗЕЙНИХ МЕНЕДЖЕРІВ. URL: <https://m.facebook.com/muzeeznavstvo/photos/netpeak-group-онлайн-курс-для-менеджерів/1149150183672110/>
9. ЦИФРОВІ МУЗЕЙНІ ІНДУСТРІЇ ХДАК — СЕРІЯ АНГЛОМОВНИХ НАВЧАЛЬНИХ ВІДЕОРОЛІКІВ ІЗ СУБТИТРАМИ ПРО ЦИФРОВІ МУЗЕЙНІ ІНДУСТРІЇ. URL: https://t.me/s/osvita_mus

12. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ДЕННОЮ ФОРМОЮ В УМОВАХ ПОДОВЖЕННЯ ДІЇ ОБСТАВИН НЕПОБОРНОЇ СИЛИ

В умовах дії **обставин непоборної сили** освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборобою відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти екзамен дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі Організація музейної діяльності».

Режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=6317>